

κονθου(35), ἀγνοεῖται· ἀλλὰ τὰ δύο τελευταῖα φαίνεται ὅτι ἔκειντο κατὰ τὸ Πεντελικόν. - Τὸ δ' Ἀγρίον δὲν εἶναι ἀπὸ τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἀνωτέρου πόλεως (ὡς ἀπὸ τῆς ἀνωτέρου πόλεως). Ὑπῆρχε δέ που τῶν Ἀθηνῶν καὶ λόφος ὅστις Τρισκελίας ἐκαλεῖτο, καὶ προσέτι καὶ Σικελία (36). Ὁ Müller(37) ἐλαμβάνει αὐτὸν κείμενον περὶ τὸν Πειραιᾶ, καὶ πιθανὸν εἶναι τὸ δεύτερον ὄνομα, ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸ τριγωνικὸν (τρισκέλιος) αὐτοῦ σχῆμα, τῷ ἐδόθη μετὰ τὴν σικελικὴν ἐκστρατείαν.

Ε

Ὑδατα.

Ἐκ δὲ τῶν ποταμῶν τῶν διαρρέοντων τὰ περὶ τὰς Ἀθήνας, ὁ Κηφισός, διατηρήσας πάντοτε τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, τὴν διεύθυνσιν καὶ τὸν χαρακτῆρα(1), ἐστὶν ἐντελῶς γνωστός.

Ὁ δ' Ἰλισσός(2), ὅστις καὶ Εἰλισσὸς ἐπὶ τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων ἐγράφετο(3), λέγεται ῥέων αὐτὸς ἐκ τῶν ὑπὲρ τῆς Ἀγρας καὶ Λυκείου μερῶν, καὶ τῆς πηγῆς ἣν ὕμνησεν ἐν Φαίδρῳ ὁ Πλάτων(2). Ἀλλὰ τὸ ὀρθότερόν ἐστὶν ὅτι ἐπήγαζεν ἐκ τοῦ Ὑμητοῦ.

Εἰς αὐτὸν δ' ἐξέβαλλε καὶ ὁ Ἡριδανός(4), ἐν Ὑμητῷ ἐπίσης τὰς πηγὰς αὐτοῦ ἔχων, εἰ καὶ ὁ Στράβων(5) λέγει αὐτὰς « ὡς φασίν, ἐκτὸς τῶν Διοχάρους πυλῶν ». Τ' αὐτὰ

(35) Sext. Empir. Adv. Gr. 257.

(36) Σουλδ. Σικελίζειν.

(37) De Monum. Athenar. Götting. 1836.

(1) Πausan. Ἀττ. Α, 6. — Ἰδ. καὶ Σοφ. Οἶδ. ἐν Κολ.

(2) Στράβ. Θ, 400.

(3) Πaus. Ἀττ. ΙΘ, 6.

(4) Πaus. Αὐτ. — Πλάτ. Κριτ. 112^a. — Φώτ.

(5) Θ, 397.

δ' ἐπαναλαμβάνει καὶ ὁ Φώτιος, παρ' ᾧ ἡ λέξις « ἐντὸς » διορθωτέα εἰς « ἐκτός ». Λέγει δ' αὐτὸν ὁ Στράβων μὴ ἔχοντα πλέον, ὡς εἶχεν ἐπὶ Καλλιμάχου, « καθαρὸν γένος », οὐχ' ἥττον ὁμῶς διατηροῦντα ἔτι πηγὴν ποτίμου ὕδατος. Τινὲς (6) ἐξέλαβον αὐτὸν ῥέοντα δυτικῶς τοῦ Ἰλισσοῦ διὰ τῆς πόλεως, ὑπόγειον διὰ τοῦ χρόνου γενόμενον, καὶ πέραν τοῦ Διπύλου πρὸς τὸν βοτανικὸν κήπον ἐκρέοντα. Ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις αὕτη δὲν φαίνεται στηριζομένη ἐπὶ βεβαίας ἀποδείξεως, οὐδὲ ῥύαξ, τὴν πόλιν διασχίζων, θὰ ἔμενεν ἀμνημόνευτος καὶ ἀπαρατήρητος ἐπὶ τῶν μεγάλων ἡμερῶν τῶν Ἀθηναίων.

Ἡ δὲ πηγὴ ἣν ὑμνησεν ὁ Πλάτων ἦν ἡ τοῦ Πάνοπος κρήνη (7), παρὰ τὴν κοίτην τοῦ Ἰλισσοῦ, ἢ ἴσως καὶ ἐντὸς αὐτῆς, ὡς φλέψ ὑπογείως ῥέουσα, καὶ ἐνταῦθα ἀναβλύουσα, καθὼς καὶ ἡ Ἐννεάκρουνος. Λέγει δ' αὐτὴν « μόνην πηγὴν » ὁ Πausανίας, κατ' ἀντιδιαστολὴν πάντως πρὸς τὰ φρέατα.

Ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν εἶδομεν (8) ὅτι ἔρρει, ὡς εἰσέτι ῥέει, ἡ Κλειψύδρα, περὶ ἧς ἐπιστεύετο ὅτι ἐξέβαλλεν εἰς τὸ Φάληρον· ἀλλὰ πιθανωτέρα φαίνεται ἡ ἄλλη μαρτυρία (9), καθ' ἣν εἰς τὸ Φάληρον μᾶλλον ἔρρεεν ἡ κρήνη ἢ ἐν τῷ Ἀσκληπιείῳ.

Ὡς ὄνομα χειμάρου περὶ τὰς Ἀθήνας ἐξελήφθη καὶ ἡ λέξις Κυκλοβόρος, διότι περὶ τοῦ Κλέωνος λέγει ὁ Ἀριστοφάνης (10), ὅτι ἦν « ἄρπαξ, κεκράτης, Κυκλοβόρου φωνὴν ἔχων ». Ἀλλ' ἀποκεκινδυνευμένη φαίνεται αὕτη ἡ ἐρ-

(6) Dörpfeld.

(7) Paus. Ἀττ. ΙΔ, 5.

(8) Α, ε, Σελ. 96.

(9) Plin. II, 8. — Ἰδ. ἄνωτ. Σελ. 92.

(10) Ἰππ. 137.

μηνεία, καὶ νομίζω ὅτι ἡ λέξις δηλοῖ ἐν γένει μόνον τὸν χεῖ-
 μαρρόν, καθ' ὅσον περὶ τὰς Ἀθήνας οὐδὲν ὕδωρ ῥέει οὕτως
 ὁρμητικῶς, πλὴν ἴσως μόνου τοῦ Ἰλισσοῦ μετὰ ῥαγδαίας
 βροχάς, ὥστε νὰ δύνηται ν' ἀποδοθῇ αὐτῷ τοιαύτη ἐπω-
 νυμία.

Τὸ δὲ κατὰ τὰς δυσμάς τῆς πόλεως πρὸς τὸ Φάλη-
 ρον ῥέον ῥυάκιον, τὸ σχεδὸν ἄνυδρον καὶ αὐτὸ πλὴν μετὰ
 ῥαγδαίας βροχάς, ἐστὶ πιθανῶς ὁ Σκῆρος, ὅστις κατὰ τοὺς
 ἀρχαίους(11) ἦν « χεῖμαρρος », ῥέων ἔξω τῆς πόλεως, ὅπου
 ἐστρατοπέδευσαν οἱ κατ' Ἀθηναίων ἐπελθόντες Ἑλευσίνιοι,
 ἄρα πρὸς δυσμάς, καὶ παρ' ᾧ ἱδρυτο τὸ ἱερὸν τῆς Σκιρά-
 δος Ἀθηναῖς.

ΣΤ

Οἱ λιμένες τῶν Ἀθηναίων.

α.

Πειραιεύς.

Μεταξὺ τῶν καθ' ἐκάστην ἐξ Ἀθηναίων κατερχομένων εἰς
 Πειραιᾶ ὀλίγοι βεβαίως ὑποπτεύουσιν ὅτι ἡ κατάφυτος πε-
 διας ἦν διατρέχουσιν ἦν ποτὲ θάλασσα, ἥτις βαθμηδὸν
 προσχωθεῖσα, μετεβλήθη εἰς ἔλος, ἀλίπεδον ἢ ἀλαὶ κα-
 λούμενον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, καὶ οὕτω πλήρες πηλοῦ, ὥστε
 πολλοὶ τῶν περὶ τὸν Θρασύβουλον, ὑπὸ τοῦ Πausανίου διω-
 κόμενοι, ἐνέπесαν εἰς αὐτὸ καὶ ἀπωλέσθησαν(1).

(11) Πaus. Ἀττ. ΛΣΤ, 3 — Ἀρποκρ. — Σουίδ. — Ἡσύχ. — Μ. Ἑτυμ.
 — Στ. Βυζ. λ. Σκῆρος. — Rang. Ant. Hell. II, 895. Σελ. 596.

(1) Ξενοφ. Ἑλλ. Β, 4, § 30, 34. — Ἀρποκρ. λ. Ἀλίπεδον.

